

Číslo jednací: 69Co 641/2010 - 106

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Aleše Šťastného a soudců JUDr. Jany Jirmářové a Mgr. Miloslavy Štorkové v právní věci žalobce : **Jan V** , bytem , zastoupený Mgr. Petrem Kočím, Ph.D., advokátem, Praha 1, Opletalova 1535/4, proti žalované : **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, jednajícím prostřednictvím Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem Praha 2, Rašínovo nábřeží 42, **o 300.000,- Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalobce a žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 2. listopadu 2010, č.j. 26 C 238/2009 – 81,

t a k t o :

- I.** Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujícím výroku o věci samé **I. potvrzuje** s tím, že úrok z prodlení činí ročně od 25.5.2009 do 30.6.2009 9,25 %, od 1.7.2009 do 31.12.2009 8,5 %, od 1.1.2010 do 30.6.2010 8 %, od

1.7.2010 do 2.3.2011 7,75 % a dále od 3.3.2011 do zaplacení je úrok ve výši, která odpovídá ročně výši repo sazby stanovené ČNB platné pro první den příslušného kalendářního pololetí trvání prodlení žalované zvýšené o 7 procentních bodů.

- II.** Rozsudek soudu I. stupně se v zamítavém výroku II. o věci samé ohledně částky 34.500,- Kč s příslušenstvím **m ě n í** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 34.500,- Kč s ročním úrokem od 25.5.2009 do 30.6.2009 ve výši 9,25 %, od 1.7.2009 do 31.12.2009 ve výši 8,5 %, od 1.1.2010 do 30.6.2010 ve výši 8 %, od 1.7.2010 do 2.3.2011 ve výši 7,75 % a dále od 3.3.2011 do zaplacení ve výši, která odpovídá ročně výši repo sazby stanovené ČNB platné pro první den příslušného kalendářního pololetí trvání prodlení žalované zvýšené o 7 procentních bodů, to vše do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku; jinak se v tomto výroku **p o t v r z u j e** .
- III.** Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku **80.028,-** Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Petra Kočího, Ph.D., advokáta.

O d ů v o d n ě n í

Výše uvedeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 48.000,- Kč se zákonným úrokem z prodlení od 25.5.2009 do zaplacení, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.). Co do částky 252.000,- Kč s příslušenstvím a co do úroku z prodlení z částky 48.000,- Kč od 25.11.2008 do 24.5.2009 žalobu zamítl (výrok II.). O nákladech řízení rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu (výrok III.).

Takto rozhodl poté, co po provedeném dokazování dospěl k závěru, že v řízení vedeném u Krajského soudu v Brně pod sp.zn. 50 Cm 64/2004, 50 Cm 71/2004, které nebylo dosud pravomocně skončeno, došlo k nesprávnému úřednímu postupu, takže stát odpovídá za škodu, která žalobci v přičinné souvislosti s tímto nesprávným úředním postupem vznikla. K porušení práva žalobce došlo tím, že jeho věc nebyla projednána v přiměřené lhůtě, neboť řízení již probíhá 6 let a dosud nebylo ve věci rozhodnuto ani v jednom stupni. Současně uvedl, že věc byla zatím projednávána pouze na jednom stupni řízení, že předmětem řízení je zaplacení finanční částky, tedy řízení, které není považováno svým druhem za významnější, že předmět řízení je složitý, neboť jde o určení hodnoty akcií, a že v řízení vystupuje vysoký počet účastníků. Konstatoval dále, že žalobce se na průtazích v řízení podílel, neboť společně se žalobou nezaplatil soudní poplatek tak, jak mu to ukládá zákon, a ve věci nepodal řádný návrh, takže musel být několikrát soudem vyzván k jeho opravě. Vzhledem k tomu, že takto postupovali i ostatní žalobci, nemohla být věc připravena k nařízení jednání. Ze strany orgánu

veřejné moci během řízení soud neshledal žádná závažná pochybení, tento podle něj postupoval adekvátně ke složitosti věci a k počtu účastníků a kvalitě jejich podání. Za přiměřené považoval soud I. stupně odškodnění v částce 60.000,- Kč, přičemž od této částky odečetl 20 % za složitost věci, dále odečetl dalších 20 % za to, že žalobce přispěl k průtahům v řízení a dále přičetl 20 % za to, že řízení je dosud projednáváno v prvním stupni. Tímto postupem dospěl k závěru, že žalobci náleží odškodnění v celkové výši 48.000,- Kč, a to spolu se zákonnými úroky z prodlení, na něž mu vznikl nárok ode dne následujícího po skončení šestiměsíční lhůty určené žalované pro předběžné projednání nároku. Ohledně částky převyšující přiznanou částku, tedy ohledně částky 252.000,- Kč s příslušenstvím, a dále v rozsahu úroků z prodlení z přiznané částky od 25.11.2008 do 24.5.2009 žalobu jako nedůvodnou zamítl. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle ustanovení § 142 odst. 2 o.s.ř. s tím, že žalované, jež by měla podle výsledku řízení nárok na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nevznikly.

Proti rozsudku podali v zákonné lhůtě odvolání oba účastníci.

Žalobce v odvolání, jež směřovalo pouze proti zamítavému výroku II. o věci samé a dále proti výroku III. o nákladech řízení, namítl, že soud I. stupně dospěl k nesprávnému závěru, že to byl žalobce, kdo se podílel na průtazích v řízení. Přisvědčil sice, že k žalobě nepřipojil kolkové známky, neboť si vzhledem k atypičnosti žaloby nebyl jistý výší soudního poplatku, ale tuto výši poté stanovil soud ve výzvě částkou 1.000,- Kč. Jiné vady žaloby soud neshledal, navíc zaslal žalobu k vyjádření protistraně. Až tři roky po podání žaloby vyzval opětovně žalobce k doplnění žalobního petitu a nově ho vyzval i k zaplacení soudního poplatku. Žalobce výzvám obratem vyhověl. Nelze mu tedy vytýkat, že je odpovědný za to, co měl soud učinit již v roce 2004 a učinil tak až v roce 2007. Dále namítl, že soud I. stupně nepřihlédl k tomu, že řízení má pro něho velký význam, a to již z důvodu výše částky, kterou požaduje, a dále že k průtahům nejenže nepřispěl, ale že proti nim i aktivně brojil. Obstát podle něj nemůže ani výrok o náhradě nákladů řízení, neboť v daném případě mělo být aplikováno ustanovení § 142 odst. 3 o.s.ř. Navrhl proto, aby odvolací soud zopakoval důkaz spisem Krajského soudu v Brně a poté napadený rozsudek ve výroku II. změnil tak, že žalobě v plném rozsahu vyhová a přizná mu náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Žalovaná v odvolání, které směřovalo do vyhovujícího výroku I. o věci samé, namítla, že soud I. stupně při svém rozhodování nepřihlédl k tomu, že v řízení před Krajským soudem v Brně jde fakticky o dvě řízení, takže s ohledem na to nelze dovodit, že by délka řízení byla nepřiměřená. Soud měl proto posoudit délku každého řízení samostatně, a to ve světle okolností, za kterých bylo vedeno. I kdyby byla délka řízení nepřiměřená, platí podle ní zásada dispoziční a projednací, takže záleží na procesní aktivitě účastníků. Z obsahu spisu Krajského soudu v Brně, sp.zn. 50 Cm 71/200, vyplývá, že žalobce řízení nevěnoval patřičnou péči, která se od něj jako účastníka řízení vyžadovala. Žalovaná dále namítla, že nesouhlasí s přiznáním úroků z prodlení, neboť nárok na zadostiučinění není právem majetkovým, ale osobnostním, který závisí na volné úvaze. Objektivně tedy prodlení žalované v tomto případě nemůže vzniknout. Navrhla proto, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku I. změnil tak, že se žaloba zamítá.

Žalobce v písemném vyjádření k odvolání žalované uvedl, že spojení dvou řízení nemění nic na skutečnosti, že o žalobě podané žalobcem v roce 2004 nebylo dosud rozhodnuto a dokonce nebylo ani započato s dokazováním. Proto je také podle něj nerozhodné, bylo-li by s ním v řízení jednáno jako s vedlejším účastníkem nebo jako s účastníkem hlavním. Námitky žalované považuje za zjevně účelové, které neodpovídají ani

přibližně závěrům, které vyplývají z podkladového procesního spisu Krajského soudu v Brně. Dále uvedl, že se žalovaná mylí, pokud tvrdí, že žalobci nepřísluší k jistině úrok z prodlení, neboť v daném případě nejde o případ satisfakce podle § 13 odst. 3 občanského zákoníku. Žalobci přitom náleží úrok z prodlení již ode dne, kdy marně uplynula šestiměsíční lhůta pro předběžné projednání nároku u ústředního orgánu žalované. Navrhl proto, aby odvolací soud odvolání žalované zamítl a napadený rozsudek v odvoláním napadeném výroku I. potvrdil.

Žalovaná se k odvolání žalobce nevyjádřila.

Odvolací soud přezkoumal podle ustanovení § 212 a § 212a o.s.ř. z podnětu podaného odvolání rozsudek soudu I. stupně spolu s řízením, které předcházelo jeho vydání, a poté, co řízení doplnil, dospěl k závěru, že odvolání žalobce je zčásti důvodné a odvolání žalované je nedůvodné.

Odvolací soud zjistil z obsahu spisu, že žalobce se podanou žalobou domáhal po žalované zaplacení částky ve výši 300.000,- Kč představující přiměřené zadostiučinění za újmu, která mu měla vzniknout porušením práva na projednání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp.zn. 50 Cm 64/2004, 50 Cm 71/2004 v přiměřené lhůtě. Spor původně vedený pod sp.zn. 50 Cm 71/2004, posléze spojený s věcí projednávanou u téhož soudu pod sp.zn. 50 Cm 64/2004, jehož předmětem je nárok žalobce na přezkoumání výše vypořádání dle § 220p odst. 4 a § 220k odst. 1 obchodního zákoníku směřující vůči společnosti Moravské naftové doly, a.s., je projednáván Krajským soudem v Brně již po dobu téměř 6 a půl roku, a to od 8.9.2004, kdy byla žalobcem podána žaloba. Ke dni rozhodování odvolacího soudu nebylo řízení skončeno ani v prvním stupni soudní soustavy. Žalobce uplatnil nárok na přiměřené zadostiučinění ve smyslu zák.č. 82/1998 Sb. u žalované ve výši 300.000,- Kč, a to podáním datovaným dnem 4.11.2008 a doručeným žalované dne 24.11.2008. Žalovaná jeho nárok neuznala, neboť dospěla k závěru, že v předmětném řízení nedošlo k porušení jeho práva na projednání a rozhodnutí věci v přiměřené lhůtě.

Soud I. stupně rozhodl ve věci již dříve rozsudkem ze dne ze dne 17.12.2009, č.j. 26 C 238/2009 – 44, jímž žalobu zamítl, neboť dospěl k závěru, že v řízení vedeném u Krajského soudu v Brně pod sp.zn. 50 Cm 64/2004, 50 Cm 71/2004, které nebylo dosud pravomocně skončeno, nebyly zjištěny průtahy, takže nebyly splněny ani podmínky pro vznik odpovědnosti státu za škodu ve smyslu zák.č. 82/1998 Sb. O nákladech řízení rozhodl podle ustanovení § 142 odst. 1 o.s.ř. s tím, že procesně úspěšné žalované žádné náklady nevznikly.

K odvolání žalobce rozhodoval ve věci Městský soud v Praze jako soud odvolací, který usnesením ze dne 4.6.2010, č.j. 69 Co 155/2010 - 62, rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Soudu I. stupně vytkl, že při svém rozhodování nepřihlédl k tomu, že soudní řízení o nároku žalobce trvá již více jak 5 let, přičemž za tuto dobu nebylo započato ani s projednáním věci samé, natož aby bylo rozhodnuto alespoň v prvním stupni. Vytkl mu rovněž, že se zajímal pouze o to, zda se soud dopustil v těchto řízeních průtahů, či nikoli, ale nevzal na vědomí existenci povinnosti soudů vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě, jak vyplývá z článku 6 odst. 1 Úmluvy a § 13 odst. 1 zák.č. 82/1998 Sb. Odvolací soud se neztotožnil s jeho závěrem, že k průtahům na straně žalované nedošlo, nesouhlasil s jeho závěrem, že věc je skutkově i právně složitá, když dosud nebylo ani započato s vlastním dokazováním a ani s tím, že i když je ve věci nyní (t.j. od 27.2.2008, kdy došlo ke spojení řízení ve věci vedené pod sp.zn. 50 Cm 71/2004 s věcí 50 Cm 64/2004) více než 80 žalobců, muselo by to nutně znamenat, že řízení by mělo trvat tak dlouhou dobu, navíc za stavu, kdy převážná část žalobců má společného zástupce. Pokud soud I. stupně dále

konstatoval, že ve věci nebylo dosud vydáno žádné meritorní rozhodnutí, nevyvodil z tohoto zjištění žádný závěr. Konstatační této skutečnosti by přitom podle něj mělo spíše svědčit ve prospěch závěru, že právě vzhledem k tomu, že nebylo dosud, tj. za více než 5 let, vydáno meritorní rozhodnutí, lze mít za to, že řízení trvá nikoli přiměřenou dobu. Byť dále souhlasil se soudem I. stupně v tom, že žalobce dne 8.9.2004 nepodal řádnou žalobu, neboť ve výroku přesně nespécifikoval částku, kterou požaduje po žalovaném zaplatit, a nezaplatil ani soudní poplatek současně se žalobou, uvedl, že to měl být především Krajský soud v Brně, který věc vyřizuje, kdo měl žalobce již v roce 2004 bez průtahů vyzvat k odstranění vad žaloby a vyzvat jej i k zaplacení správné výše soudního poplatku. To však učil až po téměř třech letech. Dovodil tedy, že to nemůže být žalobce, byť podal neúplnou žalobu a nezaplatil soudní poplatek z návrhu na zahájení řízení, na němž by spočívalo zavinění na délce řízení, ale byl to především soud, jehož povinností bylo zajistit urychlené projednání věci. Podle odvolacího soudu tedy došlo v projednávané věci k nesprávnému úřednímu postupu ve smyslu ustanovení § 13 odst. 1 zák.č. 82/1998 Sb., neboť o právu žalobce nebylo rozhodnuto v přiměřené lhůtě. Tím je podle něj rovněž nepochybné, že došlo i ke vzniku nároku žalobce na poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která mu v důsledku nepřiměřené délky výše uvedeného soudního řízení vznikla (§ 31a zák.č. 82/1998 Sb.), přičemž není pochyb o tom, že mezi existencí nesprávného úředního postupu na straně soudu, který posuzuje nárok žalobce z důvodů nepřiměřené délky soudního řízení, a vznikem imateriální újmy existuje příčinná souvislost, a že v daném případě již není na místě postup pro poskytnutí zadostiučinění žalobci jiným způsobem než penězi, neboť samotné konstatační porušení práva se nejeví jako dostačující. Soudu I. stupně proto uložil, aby při svém dalším rozhodování o nároku žalobce vyšel z toho, že délka řízení, které zatím trvá více než 5 let, je nepřiměřeně dlouhá, že zde došlo k nesprávnému úřednímu postupu na straně soudu, který věc projednává, a to dle § 13 zák.č. 82/1998 Sb., a že v důsledku nepřiměřené délky řízení vznikla žalobci nemajetková újma, kterou nelze odčinit pouhým konstatačním porušením práva. Uložil mu také, aby posoudil, zda částka, kterou uplatnil žalobce podanou žalobou, tj. částka 300.000,- Kč, odpovídá výši přiměřeného zadostiučinění ve smyslu § 31a odst. 3 zák.č. 82/1998 Sb., když dosud se těmito úvahami nezabýval.

Podle ustanovení § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem **je také** porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. **Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.** Podle odst. 2 tohoto ustanovení právo na náhradu škody má ten, jemuž byla nesprávným úředním postupem způsobena škoda.

Podle ustanovení § 31a odst. 1 zák.č. 82/1998 Sb., bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.

Podle odstavce 2 téhož zákona se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatační porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Podle odstavce 3 téhož zákona v případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke

konkrétním okolnostem případu, zejména k : a) celkové délce řízení, b) složitosti řízení, c) jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení, d) postupu orgánů veřejné moci během řízení a e) významu předmětu řízení pro poškozeného.

Právo na přiměřenou délku řízení je zakotveno v článku 6 odst. 1 Úmluvy, který kromě jiného stanoví : „ Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v **přiměřené lhůtě** projednána nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu“.

Soud I. stupně, vázán právním názorem odvolacího soudu, dospěl v novém rozhodnutí ke správnému závěru, že v daném případě, tj. při projednávání nároku žalobce Krajským soudem v Brně pod sp.zn. 50 Cm 71/2004, či 50 Cm 64/2004, došlo k nesprávnému úřednímu postupu, neboť bylo porušeno právo žalobce na projednání jeho věci v přiměřené lhůtě, a že z tohoto důvodu žalobci náleží přiměřené zadostiučinění. Otázkou, jíž se blíže v tomto dalším řízení zabýval bylo, zda žalobcem požadované zadostiučinění ve výši 300.000,- Kč je přiměřené. Pokud dospěl k závěru, že přiměřeným zadostiučiněním je v daném případě částka 48.000,- Kč, odvolací soud tímto nesouhlasí, stejně jako s důvody, na kterých tento svůj závěr postavil.

Odvolací soud opětovně zdůrazňuje, že při rozhodování o respektování požadavku přiměřené lhůty jako jednoho z aspektů práva na spravedlivý proces zakotveného ve výše citovaném článku je třeba přihlížet k řadě hledisek. Předně k zájmu účastníka na rychlém vyřízení věci a dále i k obecnému zájmu na řádném výkonu spravedlnosti. Z toho vyplývá, že žádná abstraktně stanovitelná lhůta, kterou by bylo možno obecně považovat za přiměřenou, neexistuje. Otázka přiměřenosti délky řízení musí být zkoumána na základě konkrétních okolností daného případu charakterizujících složitost věci, chování účastníků řízení a státních orgánů a, jak již bylo uvedeno, význam řízení pro účastníka. Zohledňuje se také počet stupňů soudní soustavy, na kterých byla věc projednávána, neboť je nepochybné, že pokud věc projde od soudu I. stupně přes soud odvolací a dovolací až k Ústavnímu soudu, musí být jeho celková délka delší, než když řízení skončí u soudu jednoho stupně. Jde-li o otázku chování účastníka řízení, nemůže mu být vytýkáno uplatňování procesních prostředků, které mu k ochraně jeho práv poskytuje právní řád, zejména řádné či mimořádné opravné prostředky, žádosti o odročení, námitky podjatosti, žádosti o delegaci na jiný soud, stížnosti na postup státních orgánů, změna advokáta, žádost o provedení dalších důkazů. Stejně tak ale stát nemůže být činěn odpovědným za průtahy, které v důsledku nutnosti vypořádat se s těmito návrhy vznikly. Případný podíl účastníků na prodlužování řízení, ať jakkoli úmyslný či závažný, nemusí mít vždy dopad na nepřiměřenost délky řízení. Je proto třeba přihlídnout též k tomu, zda řízení probíhalo plynule bez delších období nečinnosti mezi jednotlivými úkony soudů či jiných státních orgánů. Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“) zastává přitom názor, že mírný průtah v jedné fázi řízení může být tolerován, jestliže celková délka řízení není nepřiměřená.

Protože řízení není zatím skončeno, bylo třeba při rozhodování o nároku žalobce vycházet ze stavu řízení ke dni rozhodování, což vedlo odvolací soud k tomu, že doplnil dokazování spisem Krajského soudu v Brně, vedeného pod sp.zn. 50 Cm 71/2004 a sp.zn. 50 Cm 64/2004, za účelem zjištění stavu posuzovaného řízení. Z těchto důkazů zjistil, že věc nebyla stále skončena a ani v současné době není prováděno ve věci žádné dokazování, neboť stále probíhá řešení procesních otázek. Navíc se oba spojené spisy nachází od 27.1.2010 u Nejvyššího soudu v Brně, kam byly předloženy k rozhodnutí o dovolání.

Ze spisu Krajského soudu v Brně, vedeného pod sp.zn. 50 Cm 71/2004, bylo odvolacím soudem zjištěno, že žaloba byla žalobcem podána dne 8.9.2004. Jejím předmětem byl nárok žalobce na přezkoumání výše vypořádání podle § 220p odst. 4 a § 220k odst. 1 obchodního zákoníku. Jako žalovaný byla žalobcem označena společnost Moravské naftové doly, a.s. Dne 13.9.2004 podal žalobce návrh na doplnění žaloby, spočívající v tom, že doplnil seznam znaleckých posudků. Dne 3.11.2004 soudce vydává výzvu k úhradě soudního poplatku ve výši 1.000,- Kč, dne 11.11.2004 je výzva doručena zástupci žalobce. Dne 23.11.2004 je soudní poplatek žalobcem zaplacen. Dne 8.12.2004 byla žaloba zaslána žalovanému s tím, aby se k ní písemně vyjádřil. Žalovaný podal vyjádření dne 20.12.2004, v něm namítl, že petit není určitý. Dne 21.12.2004 soud činí výzvu žalobci, zda trvá na žalobě s ohledem na skutečnosti uvedené ve vyjádření žalovaného. Žalobce, resp. jeho zástupce, tuto výzvu převzal dne 13.1.2005. Dne 4.3.2005 soud urguje žalobce o odpověď. Urgence byla zástupci žalobce doručena dne 22.3.2005. Dne 24.3.2005 sděluje žalobce soudu, že již 14.1.2005 zaslal odpověď společně s vyjádřením ve věci vedené u téhož soudu pod sp.zn. 50 Cm 63/2004. Odpověď žalobce byla doručena soudu dne 17.1.2005. Dne 5.4.2005 bylo vyjádření žalobce zasíláno na vědomí žalovanému. Až dne 15.11.2005 byla soudu doručena zpráva od žalovaného, a to spolu s rozhodnutím Ústavního soudu s tím, že ústavní stížnost žalobce byla odmítnuta (stížností se žalobce domáhal zrušení usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 15.6.2004, č.j. B 3760/8, B 724, které stěžovatel považoval za jiný zásah orgánu veřejné moci porušující jeho ústavně zaručená práva a současně navrhl zrušení ustanovení § 131 odst. 3 písm. c/, § 220h odst. 3 a § 220p obch.zák.). Dne 25.11.2005 podal žalobce stížnost na průtahy u předsedy soudu (stížnost nebyla shledána důvodnou s tím, že soud je přetížen obchodněprávní agendou). Dne 2.12.2005 žalobce žádá soud o sdělení, zda trvá s ohledem na rozhodnutí Ústavního soudu na žalobě. Dne 19.12.2005 žalobce sděluje, že na žalobě trvá. Dne 27.12.2005 podal žalobce návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Dne 10.1.2006 byl spis s tímto návrhem předložen Vrchnímu soudu v Olomouci. Dne 24.1.2006 Vrchní soud spis vrací bez věcného vyřízení (návrh byl podán elektronicky a nebyl ve lhůtě 3 dnů doplněn). Dne 26.1.2006 žalobce podal stejný návrh (nikoli elektronicky). Dne 22.3.2006 byl spis vrácen Krajskému soudu v Brně s usnesením, že se návrh žalobce zamítá. Dne 23.3.2006 bylo usnesení rozesíláno účastníkům. Dne 6.4.2006 vydáno soudem usnesení, že se zastoupení žalobce obecným zmocněncem nepřipouští. Dne 21.4.2006 podal žalobce proti tomuto usnesení odvolání. Spis je poté dne 3.5.2006 s tímto odvoláním předložen Vrchnímu soudu v Olomouci. Dne 27.9.2006 Vrchní soud v Olomouci usnesení soudu I. stupně potvrdil. Dne 18.10.2006 byl spis vrácen zpět Krajskému soudu v Brně. Dne 23.10.2006 bylo usnesení Vrchního soudu rozesíláno účastníkům. Dne 23.10.2006 soud znovu vyzývá žalobce k zaplacení soudního poplatku ve výši 1.000,- Kč. Dne 9.11.2006 žalobce výzvu převzal. Dne 13.11.2006 žalobce sděluje soudu, že soudní poplatek již zaplatil dne 19.11.2004. Současně sdělil, že usnesení Vrchního soudu v Olomouci, jímž bylo usnesení soudu I. stupně o zamítnutí návrhu na určení lhůty potvrzeno, nebylo dosud doručeno jeho obecnému zmocněnci, takže jeho zastoupení dosud trvá. Dne 30.11.2006 bylo proto usnesení Vrchního soudu doručeno obecnému zmocněnci žalobce. Dne 28.12.2006 bylo nařízeno jednání na den 16.4.2007. Dne 1.3.2007 podal žalobce návrh na přerušení řízení podle § 109 odst. 2 písm. c/ o.s.ř. do doby skončení řízení ve věci vedené pod sp.zn. 50 Cm 63/2004. Dne 16.4.2007 je jednání odročeno bez dalšího na 16.7.2007 k provedení dalších důkazů (nebylo uvedeno kterých). Při tomto jednání žalobce uvedl, že nemá k dispozici originály listin, které navrhuje k důkazu. Zástupce žalovaného však žalobcem založené kopie listin nezpochybnil a soud k jejich předložení žalobce ani nevyzval. Při jednání dne 16.7.2007 soud poučil žalobce podle § 43 a § 79 o.s.ř. s tím, že je nutné upřesnit petit žaloby tak, aby bylo zřejmé, čeho se žalobce svým návrhem domáhá. Jednání bylo za účelem „výzvy soudu ke změně žaloby“ odročeno na neurčito. Dne 19.7.2007 žalobce doplnil žalobu, aniž by uvedl částku,

jejíhož zaplacení se žalobou domáhá. Dne 21.8. 2007 jej proto soud znovu vyzývá k upřesnění petitu. Dne 31.8.2007 žalobce žalobu doplnil. Dne 5.9.2007 soud zasílá doplnění žaloby žalovanému a vydal usnesení o připuštění změny žaloby. Dne 25.9.2007 požádal žalovaný o prodloužení lhůty k vyjádření. Dne 8.10.2007 žalovaný doručil své vyjádření. Dne 9.10.2007 je vyjádření žalovaného doručováno žalobci. Dne 18.10.2009 soud vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku, nyní ve výši 11.760,- Kč. Výzva je doručena žalobci dne 1.11.2007. Dne 7.11.2007 je soudní poplatek žalobcem zaplacen. Dne 27.2.2008 soud vydal usnesení, jímž spojil projednávanou věc s věcí sp.zn. 50 Cm 64/2004 ke společnému projednání a rozhodnutí.

Ze spisu Krajského soudu v Brně sp.zn. 50 Cm 64/2004 bylo odvolacím soudem zjištěno, že žalobu o přezkoumání správné výše přiměřeného vypořádání podalo dne 30.8.2004 celkem 83 žalobců, přičemž žaloba směřovala proti společnosti Moravské naftové doly, a.s. Všichni žalobci byli zastoupeni jedním zástupcem. Dne 27.2.2008 bylo Krajským soudem v Brně vydáno usnesení, jímž byla spojena tato věc s věcí projednávanou pod sp.zn. 50 Cm 71/2004 ke společnému projednání a rozhodnutí. Dne 20.3.2008 soud učinil výzvu na některé ze žalobců (nikoli výzvu žalobci Janu V) k doložení potvrzení o osvobození od soudních poplatků. Dne 28.3.2008 podal žalobce Jan V návrh na částečné zastavení řízení podle § 83 odst. 2 písm. c/ o.s.ř. s tím, aby bylo současně připuštěno, aby vstoupil do řízení jako vedlejší účastník na stranu žalobců. Dne 16.5.2008 bylo usnesením přiznáno žalobci č. 83 osvobození od soudních poplatků a dalším 29 žalobcům osvobození od soudních poplatků přiznáno nebylo. Dne 25.6.2008 bylo vydáno usnesení, jímž bylo řízení vůči některým ze žalobců (nikoli vůči žalobci Janu V) zastaveno. Dne 22.7.2008 podána soudu zpráva, že jeden ze žalobců zemřel, soud dále činí dotazy na výsledek dědického řízení. Dne 1.8.2008 podává jeden ze žalobců odvolání proti usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. Dne 27.8.2008 spis předložen Vrchnímu soudu v Olomouci s odvoláním. Dne 15.10.2008 spis vrácen Krajskému soudu v Brně zpět s tím, aby rozhodl o doplnění rozhodnutí o výrok o nákladech řízení. Dne 21.10.2008 soud vydává doplňující usnesení. Proti němu podávají dne 20.11.2008 někteří ze žalobců (mimo žalobce Jana V) odvolání. Dne 19.11.2008 podávají někteří ze žalobců odvolání proti usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. Dne 2.12.2008 je odvolání zasíláno žalovanému k vyjádření. Vyjádření došlo soudu dne 22.12.2008. Dne 2.3.2009 zasílá jeden ze žalobců- dědiců po zemřelém žalobci- plnou moc. Dne 16.6.2009 soudu doručeno oznámení o úmrtí dalšího žalobce a o částečném omezení žalobního nároku. Dne 7.8.2009 spis předložen Vrchnímu soudu v Olomouci s odvoláními. Dne 5.10.2009 někteří ze žalobců omezují žalobu (částečné zpětvzetí). Dne 18.9.2009 rozhodl Vrchní soud o odvoláních účastníků. Dne 14.10.2009 je spis vrácen zpět Krajskému soudu v Brně. Dne 15.10.2009 dává soudce pokyn k rozeslání rozhodnutí Vrchního soudu. Dne 3.11.2009 spis zapůjčen Obvodnímu soudu pro Prahu 2. Dne 4.1.2010 spis vrácen Krajskému soudu v Brně. Dne 18.12.2009 podáno dovolání některých žalobců proti rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18.9.2009. Dne 23.12.2009 soud vyzývá žalobce, aby zaplatili soudní poplatek z dovolání. Dne 27.1.2010 spis předložen Nejvyššímu soudu ČR s dovoláním.

Jak vyplývá z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, ale také i z vcelku již ustálené judikatury zdejších soudů, soud obvykle přiznává zadostiučinění za rok trvání řízení ve výši, jež se pohybuje v rozmezí od 15.000,- Kč do 20.000,- Kč. Za základní náhradu imateriální újmy tedy odvolací soud v projednávané věci na rozdíl od soudu I. stupně shledal jako přiměřenou částku 15.000,- Kč za rok trvání řízení s tím, že současně přihlédl k tomu, že v prvních dvou letech trvání řízení je třeba tuto částku snížit na jednu polovinu, neboť je na místě zohlednit to, že každé řízení po určitou dobu trvá. Za první dva roky trvání řízení tedy žalobci podle jeho názoru náleží zadostiučinění ve výši 2 x 7.500,- Kč, tj. 15.000,- Kč, a za

dalších 4,5 roku zadostiučinění ve výši 15.000,- Kč ročně, t.j. 67.500,- Kč, celkem tedy základní částka odškodnění činí 82.500,- Kč, nikoli tedy částka 60.000,- Kč, jak ji určil soud I. stupně. Odvolací soud však dále posoudil odlišně i další kritéria, která zákon pro určení výše odškodnění stanoví v ustanovení § 31a odst. 3 zák.č. 82/1998 Sb., přičemž současně přihlédl k tomu, že v projednávané věci nebylo dosud řízení pravomocně skončeno, že věc zatím probíhá stále v jednom stupni soudní soustavy, že fakticky za téměř 6,5 roku trvání řízení nebylo ani započato s vlastním dokazováním a že nepochybně řízení ještě po určitou dobu potrvá.

Z obsahu spisu je zřejmé, že soud I. stupně vycházel při určení výše odškodnění výhradně z toho, že na straně žalobců je téměř 90 účastníků, tedy jde fakticky o 90 samostatných žalob, takže dobou, jež by byla pro odstranění nedostatků žaloby a zaplacení soudních poplatků, či rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků, přiměřená, by byla doba max. dvou let. Pokud však řízení probíhá již více jak 6 let, je tato doba podle něj i s přihlédnutím k takovému počtu účastníků nepřiměřená. Soud I. stupně však zřejmě přehlédl, že žalobce podal žalobu samostatně již dne 8.9.2004 a že ke spojení jeho věci se žalobou, kterou podalo dalších více než 80 žalobců, došlo až usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 27.2.2008, tedy až po téměř 4 letech. Pro posuzování přiměřenosti lhůty k projednání nároku tak bylo třeba přihlédnout nejen k období od 27.2.2008, kdy došlo ke spojení obou řízení a tím i k navýšení počtu účastníků, ale i k období od podání žaloby žalobcem do spojení těchto věcí, tj. od 8.9.2004 do 27.2.2008. Soud I. stupně toto neučinil, neboť v odůvodnění svého rozhodnutí období do spojení obou výše uvedených věcí blíže nehodnotil (jen s tou výjimkou, že žalobce nezaplatil soudní poplatek ze žaloby a neodstranil vady žaloby). Odvolací soud přitom doplněním dokazování spisem Krajského soudu v Brně sp.zn. 50 Cm 64/2004 a 50 Cm 71/2004 zjistil, že to byl především soud, kdo se za stavu, kdy žalobce podal žalobu sám, byť nezaplatil soudní poplatek ani řádně nevyčíslil finanční částku, kterou požadoval po žalovaném zaplatit, měl zabývat tím, zda je návrh na zahájení řízení řádný, tj. úplný a určitý, a zda je zaplacen soudní poplatek. Pokud tak fakticky učinil až po téměř 3 letech a pokud za celé toto první období nebyl schopen věc věcně projednat, ani alespoň začít s dokazováním, nelze takový postup hodnotit jinak než jako postup, který nebyl v souladu se zásadou rychlosti řízení a se zásadou vydat rozhodnutí v přiměřené době. S přihlédnutím k tomuto nelze souhlasit se soudem I. stupně v tom, že období dvou let je obdobím přiměřeným pro odstranění nedostatků žaloby, či zaplacení soudního poplatku. Z uvedeného vyplývá, že odkaz soudu I. stupně na žalobu podanou téměř 90 účastníky, je minimálně do 27.2.2008, kdy došlo ke spojení obou výše citovaných řízení, jednostranný a zavádějící.

Odvolací soud neshledal také důvod pro snížení základní výše odškodnění z důvodu chování žalobce tak, jak to učinil soud I. stupně, neboť nesdílí jeho názor, že by žalobce byl tou stranou sporu, která by negativně působila na délku celého řízení. Být je pravdou, že žalobce nezaplatil soudní poplatek ani řádně nevyčíslil finanční částku, kterou požadoval po žalovaném zaplatit, jeho pochybení však nezpůsobilo vzhledem k ostatním skutečnostem, jež byly ze spisů zjištěny, takový průtah v řízení, který by měl zásadní vliv na délku celého řízení. Navíc v případě žalobce nebyly zjištěny žádné postupy, z nichž by bylo možné dovodit, že nebyl v řízení nečinný, naopak vždy promptně na výzvy soudu reagoval. Odvolací soud proto naopak shledal důvod pro navýšení základní výše odškodnění o 20 % z výše uvedených důvodů, tj. pro postup soudu, který nelze hodnotit jako postup směřující k rychlé a účinné ochraně práv účastníků, a to i přesto, že nelze výslovně dovodit, že by soud byl, až na výjimky, nečinný. V této souvislosti nebyla proto odvolací námitka žalované, jež se týkala této otázky, shledána důvodnou. Důvodnou nebyla shledána ani námitka, že by na straně žalobce nebyl dán důvod pro přiznání zadostiučinění, když žalobce navrhl zastavení řízení. Za

stavu, kdy o tomto návrhu nebylo soudem dosud rozhodnuto, jak vyplývá z obsahu spisu Krajského soudu v Brně, zakládá i tato nečinnost, bez ohledu na to, že jde o procesní otázku, právo žalobce domáhat se přiměřeného zadostiučinění. I ohledně této otázky má totiž žalobce právo na rozhodnutí v přiměřené době, což za stavu, kdy byl tento návrh podán již dne 28.3.2008, tedy před třemi lety, prokazatelně splněno nebylo.

Odvolací soud se dále ne zcela ztotožnil s názorem soudu I. stupně, že důvodem, pro který došlo k takové délce řízení, je značná složitost projednávané věci, míněno tím její typová složitost. Jak již odvolací soud naznačil v předchozím zrušovacím rozhodnutí, za stavu, kdy Krajský soud v Brně při projednávání nároku žalobce ani nezapočal s vlastním dokazováním, neboť žalobce pouze vyzýval k odstranění vad žaloby, avšak pouze v tom rozsahu, aby odstranil neurčitost petitu žaloby, když v něm přesně nevyčíslil výši požadovaného nároku, je úvaha o složitosti předmětu řízení jako ukazateli důležitém pro posouzení výše zadostiučinění bezpředmětná, byť odvolací soud nemá pochybnost o tom, že jde o typově složitější spor. Zatím se totiž tato „složitost věci“ nemohla na délce řízení jakkoli podílet. O případné složitosti věci však lze uvažovat od 27.2.2008, kdy došlo ke spojení obou výše uvedených řízení a kdy současně došlo i k navýšení počtu účastníků řízení nad přiměřený rámec (více jak 80 žalobců). Jde však výhradně o složitost procesní, což s sebou vysoký počet účastníků přináší. Odvolací soud proto ve shodě se soudem I. stupně sice snížil základní částku výše zmíněného odškodnění o 20 %, avšak učinil tak výhradně na základě nikoli typové složitosti věci, ale na základě její složitosti procesní.

Pokud jde o další zákonem uvažovaná kritéria, jako význam řízení pro poškozeného, či zkoumání, zda i sám žalobce přispěl k průtahům v řízení (o tom navíc již bylo zčásti pojednáno výše), nebyly odvolacím soudem shledány takové důvody, pro které by měla být základní částka odškodnění snižována, či naopak zvyšována.

Odvolací soud neshledal důvodnou námitku žalobce, že soud měl přihlédnout k tomu, že řízení má pro něj velký význam. Důvody, o které žalobce opřel toto své tvrzení, spočívající zejména ve výši částky, jíž se domáhá, nelze totiž podřadit pod důvody, k nimž se již vyjadřoval ve svých rozhodnutích Nejvyšší soud (např. rozsudek ze dne 16.11.2009, sp.zn. 30 Cdo 2800/2009), který dovedl, že význam předmětu řízení je dán jednak typově v tom smyslu, že určité druhy řízení mají pro účastníky větší význam, než řízení jiná. Jde především o věci trestní, které v obecné rovině negativně ovlivňují a zatěžují osobní život trestně stíhaného (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04), věci opatrovnické, pracovní právní spory, věci osobního stavu, věci sociálního zabezpečení, či věci týkající se zdraví nebo života. Význam předmětu řízení pro poškozeného může být také dán okolnostmi konkrétního sporu, který sice nemusí spadat pod shora uvedené věci, ale s přihlédnutím například k vysokému věku účastníka nebo jeho zdravotnímu stavu, je třeba jeho věc vyřídit přednostně. Jak vyplývá z žalobcem zmíněného důvodu i ze skutečností, vyplývajících ze spisu, nejedná se u žalobce o žádnou z uvedených okolností, jež by v obecné rovině svědčily o tom, že předmět řízení má pro jeho osobu zvýšený význam a že by z tohoto důvodu měla být základní částka odškodnění přiměřeně zvýšena.

Námitka žalované, že nárok na zadostiučinění není právem majetkovým, ale osobnostním, který závisí na volné úvaze, takže v daném případě nemohlo objektivně dojít k prodlení žalované a tím i ke vzniku nároku žalobce na úroky z prodlení, nebyla shledána důvodnou. Odvolací soud sdílí názor soudu I. stupně, že nárok žalobce na přiznání úroků z prodlení z částky, jež mu byla jako odškodnění za nemajetkovou újmu přiznána, je plně opodstatněný, přičemž po právní stránce je odůvodněn ustanovením § 517 odst. 1 občanského zákoníku a § 15 odst. 1 zák.č. 82/1998 Sb. Úroky z prodlení správně žalobci náleží ode dne následujícího po uplynutí 6 měsíční lhůty určené k předběžnému projednání nároku

u Ministerstva spravedlnosti, tj. v daném případě od 25.5.2009, až do zaplacení, a to z částky nejen přiznané soudem I. stupně ve výroku I. napadeného rozsudku, tj. z částky 48.000,- Kč, ale i z částky přiznané odvolacím soudem ve výroku II. tohoto rozsudku, tedy i z částky 34.500,- Kč. Odvolací soud k tomu poznamenává, že stát je povinen nahradit nemajetkovou újmu nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy poškozený nárok řádně uplatnil postupem podle § 14 zákona č. 82/1998 Sb. Teprve marným uplynutím této lhůty, nikoli tedy uplynutím lhůty stanovené poškozeným při uplatnění nároku, ale ani poté, co je odškodnění poškozenému přiznáno soudním rozhodnutím, se ocitá stát jako dlužník z odpovědnostního závazkového právního vztahu v prodlení a teprve ode dne následujícího po uplynutí této lhůty jej stihá povinnost zaplatit poškozenému též úrok z prodlení (srovnej blíže viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24.4.2003, sp.zn. 25 Cdo 2060/2001, nález Ústavního soudu ze dne 23.2.2010, sp.zn. II.ÚS 1612/09).

Z výše uvedených důvodů vyplývá, že nárok žalobce na odškodnění za nemajetkovou újmu je co do částky 82.500,- Kč opodstatněný, a že opodstatněným je i jeho nárok na zákonné úroky z prodlení.

Odvolací soud proto napadený rozsudek ve vyhovujícím výroku I. o věci samé, jímž byla žalobci přiznána částka 48.000,- Kč potvrdil jako věcně správný podle ustanovení § 219 o.s.ř., včetně přiznaného úroku z prodlení, jež byl pouze pro upřesnění vyčíslen v souladu s aktuálním stavem výše repo sazby k tomu kterému pololetí. Jako věcně správný potvrdil i zamítavý výrok II. ohledně částky 217.500,- Kč s příslušenstvím (252.000,- Kč minus 34.500,- Kč), jakož i zamítavý výrok ohledně zákonného úroku z prodlení od 25.11.2008 do 24.5.2009 z částky 48.000,- Kč. V zamítavém výroku II. o věci samé co do částky 34.500,- Kč se zákonným příslušenstvím pak tento rozsudek změnil podle ustanovení § 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. tak, jak bylo výše uvedeno, když nárok žalobce v tomto rozsahu shledal, na rozdíl od soudu I. stupně, opodstatněným tak, jak bylo shora uvedeno.

Vzhledem ke změně rozsudku bylo rozhodováno znovu o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů, a to podle ustanovení § 224 odst. 1 a 2 o.s.ř. ve spojení s ustanovením § 142 odst. 3 o.s.ř. Protože rozhodnutí o výši plnění záviselo na úvaze soudu, byly žalobci přiznány náklady řízení v plném rozsahu, a to z přisouzené částky 82.500,- Kč. Celkem mu tak byla přiznána náhrada nákladů řízení ve výši **80.028,- Kč**, z čehož náklady za první řízení před soudem I. stupně představovaly částku 26.676,- Kč, z toho odměna advokáta činila 21.330,- Kč podle § 3 odst. 1 bod 4. vyhl.č. 484/2000 Sb., v platném znění, hotové výdaje advokáta 900,- Kč za tři úkony právní služby po 300,- Kč (převzetí zastoupení, žaloba, 1 x jednání u soudu) podle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb., v platném znění, a DPH 20% z odměny a hotových výdajů 4.446,- Kč. Za první odvolací řízení náleží žalobci nárok na náhradu nákladů řízení ve výši 13.158,- Kč, představující odměnu advokáta ve výši 10.665,- Kč podle § 3 odst. 1 bod 4. a § 18 odst. 1 vyhl.č. 484/2000 Sb., v platném znění, hotové výdaje advokáta 300,- Kč za jeden úkon právní služby (odvolání) podle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb., v platném znění, a DPH 20% z odměny a hotových výdajů, tj. 2.193,- Kč. Za druhé řízení před soudem I. stupně náleží žalobci náklady celkem ve výši 13.158,- Kč, z toho odměna advokáta činí 10.665,- Kč podle § 3 odst. 1 bod 4. vyhl.č. 484/2000 Sb., v platném znění, hotové výdaje advokáta činí 300,- Kč za jeden úkon právní služby (1 x jednání u soudu) podle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb., v platném znění, a DPH 20% z odměny a hotových výdajů představuje částku 2.193,- Kč. Za druhé odvolací řízení byla žalobci přiznána náhrada nákladů v celkové výši 27.036,- Kč, představující odměnu advokáta ve výši 21.330,- Kč podle § 3 odst. 1 bod 4. vyhl.č. 484/2000 Sb., v platném znění, hotové výdaje advokáta 1.200,- Kč za čtyři úkony právní služby (vyjádření k odvolání,

odvolání, 2 x jednání u odvolacího soudu) podle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb., v platném znění, a DPH 20% z odměny a hotových výdajů, tj. 4.506,- Kč.

Poučení : Proti tomuto rozsudku lze proti potvrzujícímu výroku II. ohledně částky 217.500,- Kč s příslušenstvím do 2 měsíců od jeho doručení podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně za předpokladu, že dovolací soud dospěje k závěru, že napadený rozsudek má ve věci samé po právní stránce zásadní význam; jinak není dovolání proti tomuto rozsudku přípustné.

V Praze dne 2. března 2011

JUDr. Aleš Šťastný, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Tereza Nová